

**Program wychowawczo – profilaktyczny
dla Szkoły Podstawowej im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Długolęce-Świerkli
na lata 2022-2027**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)

10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
11. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
16. Wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych, zbior zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną COVID- 19 (źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wytyczne-sanitarne-dla-szkol-przedszkoli-i-placowek--aktualizacja>)
17. Kierunki Nadzoru Małopolskiego Kuratora Oświaty
18. Statut szkoły

I. Diagnoza potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym z uwzględnieniem planu pracy szkoły, wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora, ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w szkole, wniosków i analiz pracy zespołów zadaniowych oraz przedmiotowych, uwag, spostrzeżeń, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców. Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym.

II. Działania w zakresie wychowania i profilaktyki

Główne cele działań wychowawczo – profilaktycznych	Realizacja celów (przewidywana wiedza, zachowania, przekonania, umiejętności uczniów) Po realizacji programu, uczeń:
Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego w procesie uczenia się i w podejmowaniu decyzji. Rozwijanie umiejętności organizowania uczenia się i efektywnego spędzania wolnego czasu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zauważa wpływ własnych decyzji na wyniki w nauce. 2. Analizuje skutki własnych działań i decyzji. 3. Potrafi myśleć krytycznie i podejmuje decyzje w procesie uczenia się. 4. Docenia wartość czasu wolnego i umie ten czas właściwie spędzać. 5. Zna różne drogi zdobywania wiedzy, korzysta z nich wg potrzeb. 6. Rozumie skutki wagarowania, docenia rzetelność i sumienność w zdobywaniu wiedzy. 7. Wypracowuje sprawność samodzielnego zdobywania wiedzy i umiejętności. 8. Radzi sobie z sukcesem i porażką. 9. Jest świadomy korzyści wynikających ze zdobywania wiedzy. 10. Zna pojęcia własności intelektualnej. 11. Rozumie pojęcie higieny pracy, stosuje jej zasady.
Poznanie i szanowanie praw człowieka, dziecka, ucznia, obywatela.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka. 2. Rozumie wartość praw człowieka w kontekście historii naszego narodu oraz innych ludzi. 3. Zna prawa i obowiązki ucznia, człowieka, obywatela. 4. Zna i rozumie wartość patriotyzmu, tradycji, kultury, języka dla siebie i wszystkich Polaków. 5. Bierze udział w świętach i rocznicach ważnych dla naszego narodu. 6. Wie, co to jest prawo i skutki jego łamania (przestrzega przepisów, regulaminów, zasad).

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Rozumie wpływ jednostki na społeczeństwo. 8. Zdobywa wiedzę na temat demokracji. 9. Zna wyjątkowych Polaków, ich osiągnięcia i wpływ na historię lub cywilizację. 10. Buduje swój system wartości na osiągnięciach wielkich ludzi. 11. Szuka wzorców i autorytetów. 12. Ma pozytywny obraz siebie.
Świadome i celowe korzystanie z Internetu oraz innych mediów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jest świadomy korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. 2. Zna i rozumie pojęcie cyberprzemocy i wie, gdzie szukać pomocy w przypadku zauważenia takiego zjawiska. 3. Ma świadomość skutków prawnych wynikających z przemocy w sieci. 4. Wie, czym jest manipulacja w mediach. 5. Rozumie mechanizmy wykorzystywane w reklamach. 6. Rozróżnia otaczającą rzeczywistość od świata wirtualnego. 7. Odpowiedzialnie korzysta z aplikacji, programów, komunikatorów. 8. Zna zasady korzystania z wiadomości w sieci (bezpieczeństwo, wiarygodność wiedzy, prawa autorskie). 9. Wie, kiedy można, a kiedy nie można korzystać z Internetu oraz innych mediów. 10. Zna zasady higieny pracy przy komputerze. 11. Chroni swoją prywatność w sieci.
Rozumienie pojęcia kultury osobistej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe zasady komunikacji, w tym dbałość o kulturę języka. 2. Umie właściwie się zachować w codziennych sytuacjach. 3. Wie, jak należy się zachować w różnych sytuacjach.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Wie, w jakich miejscach należy wyłączyć lub wyciszyć telefon. 5. Rozumie, że strój jest wyrazem szacunku wobec innych. 6. Umie właściwie zachować się przy stole. 7. Dbą o higienę osobistą. 8. Szanuje każdego człowieka bez względu na jego wiek, płeć, kolor skóry, religię. 9. Ma świadomość, że kultura osobista obowiązuje wszystkich, wszędzie i zawsze.
Rozumienie szkodliwości uzależnień.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie pojęcie uzależnienia. 2. Unika zachowań ryzykownych. 3. Zna mechanizmy i skutki uzależnień. 4. Ma świadomość szkodliwości różnych substancji psychoaktywnych. 5. Rozumie, że asertywność jest siłą, a nie słabością. 6. Zdobywa wiedzę na temat uzależnień. 7. Dokonuje właściwych wyborów opartych na wiedzy. 8. Wie, jak i gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach. 9. Potrafi gromadzić argumenty do dyskusji, umie racjonalnie bronić własnego zdania czy stanowiska w dyskusji na temat uzależnień. 10. Ma świadomość wpływu alkoholu i tytoniu na zdrowie i sprawność człowieka. 11. Rozumie wpływ spożywania napojów energetycznych na młody organizm.
Rodzina jako wartość.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Traktuje rodzinę jako cenną wartość. 2. Rozumie rolę rodziny w środowisku lokalnym. 3. Wie, czym są więzi rodzinne.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Ceni tradycje rodzinne i związane z nimi rytuały i święta. 5. Rozumie, czym są prawa dziecka w rodzinie. 6. Jest świadomy, że każdy członek rodziny ma swoje obowiązki. 7. Wie, jakie wsparcie może otrzymać w rodzinie. 8. Rozumie i ceni wartości wynikające z relacji w rodzinie.
<p>Dbłość o przyrodę.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie, że człowiek jest częścią przyrody. 2. Potrafi dbać o środowisko naturalne. 3. Umie segregować odpady. 4. Wie, czym jest ekologia. 5. Rozumie szkodliwość nieodpowiedzialnych zachowań człowieka (śmiecenie, rozpalanie ognisk, wypalanie traw). 6. Szanuje zwierzęta. 7. Unika korzystania z opakowań z tworzyw sztucznych. 8. Bierze aktywny udział w akcjach związanych z ekologią. 9. Rozumie konieczność oszczędzania wody i żywności. 10. Zna i szanuje przyrodę w swoim środowisku i regionie.
<p>Rozumienie zjawisk i problemów otaczającego świata (w tym takie zjawiska jak pandemia, terroryzm, wojna).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie pojęcia zgody i tolerancji w życiu społecznym. 2. Rozpoznaje przemoc czy agresję. 3. Zna międzynarodowe instytucje, które dbają o pokój na świecie. 4. W swoim postępowaniu stara się postępować zgodnie z zasadami empatii. 5. Przyjmuje właściwą postawę wobec osób niepełnosprawnych, chorych, starszych.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Jest świadomy problemów społecznych na świecie takich jak głód, epidemia, wojna. 7. Zna charakter własnego miasta czy regionu. Zna ich historię, walory turystyczne. 8. Udziela się społecznie, bierze udział w akcjach charytatywnych.
<p>Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe zasady pierwszej pomocy przedmedycznej. 2. Zna numery ratunkowe. 3. Radzi sobie ze stresem. 4. Wie, na kogo może liczyć w trudnych sytuacjach. 5. Jest świadomy tego, że nie ma sytuacji bez wyjścia. 6. Rozumie potrzebę szczepień ochronnych. 7. Prowadzi aktywny tryb życia. 8. Dbą o zdrowie i kondycję. 9. Posiada wiedzę na temat zdrowego odżywiania. 10. Rozumie potrzebę aktywnego odpoczynku. 11. Stosuje nawyki higieny osobistej. 12. Zna procedury bezpieczeństwa dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania chorobom zakaźnym.
<p>Integracja w klasie i w szkole. Rozumienie wartości pracy zespołowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie wartość pracy zespołowej. 2. Rozpoznaje własne potrzeby i rozumie potrzeby innych. 3. Unika konfliktów i jest otwarty na rozwiązywanie problemów w grupie. 4. Poznaje zasady negocjacji i mediacji. 5. Wie, jak zawierać kompromisy. 6. Bierze udział w różnych wydarzeniach klasowych i szkolnych.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Docenia wartość przyjaźni. 8. Rozumie potrzebę pomocy koleżankom i kolegom. 9. Szanuje poglądy innych.
--	---

III. Uwagi do realizacji programu:

1. Konstrukcja programu wychowawczo – profilaktycznego poprzedzona została diagnozą potrzeb wychowawczych w szkole.
2. W diagnozie biorą udział wszyscy nauczyciele, rodzice i uczniowie.
3. W planowaniu pracy z uczniami brane są pod uwagę zalecenia wynikające z realizacji planu nadzoru dyrektora w poprzednim roku szkolnym.
4. Podstawą sukcesów wychowawczych jest znajomość uczniów, ich problemów i oczekiwań.
5. Nauczyciele na bieżąco powinni diagnozować potrzeby uczniów.
6. Program wychowawczo - profilaktyczny jest realizowany we wszystkich zajęciach i działaniach w szkole.
7. Program wychowawczo - profilaktyczny współtworzy się i współrealizuje przy współpracy z rodzicami.
8. W celu osiągnięcia celów zawartych w programie wychowawczo – profilaktycznym, zarówno nauczyciele jak i rodzice, powinni współpracować ze specjalistami.
9. Program wychowawczo – profilaktyczny realizują wszyscy nauczyciele.
10. Treści zawarte w programie są przekazywane na wszystkich zajęciach organizowanych w szkole (w tym uroczystościach, wycieczkach, akcjach charytatywnych).
11. Program wychowawczo – profilaktyczny dostosowano do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
12. Realizacja programu pozwala uczniom na rozumienie siebie i otaczającego świata, łagodzi napięcia i stresy, odpowiada na nurtujące młodych ludzi pytania.

13. Formy pracy z uczniami pozwalają na budowanie więzi ze szkołą, jej tradycjami i wartościami.
14. Po zakończeniu roku szkolnego należy zebrać wyniki i wnioski z realizacji programu, które są podstawą do modyfikacji programu w następnym roku szkolnym.

IV. Sposób realizacji programu:

1. Treści programu są realizowane przez łączenie treści z podstawy programowej oraz z uwzględnieniem szkolnego zestawu programów nauczania.
2. Przy planowaniu zajęć nauczyciele biorą pod uwagę zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach.
3. Ważnym aspektem realizacji programu jest wykorzystanie bazy lokalowej i materiałowej szkoły.
4. Program jest realizowany zarówno na lekcjach, jak i poza nimi.
5. Przy pracy należy wykorzystać zainteresowania uczniów.
6. W celu realizacji programu, nauczyciele współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
7. Przy pracy z uczniem wskazane są metody aktywizujące.
8. Przy realizacji programu należy uwzględnić nowe technologie.
9. Metody i formy pracy wybiera nauczyciel. Dostosowuje je indywidualnie do potrzeb i możliwości każdej klasy.
10. Przy realizacji programu należy pamiętać o indywidualnym podejściu do każdego ucznia.
11. Przy realizacji programu nauczyciele biorą pod uwagę indywidualną sytuację ucznia, jego problemy rodzinne lub zdrowotne, sytuację bytową.
12. Przy planowaniu pracy nauczyciele dostosowują program do potrzeb i możliwości uczniów.
13. Przy realizacji programu nauczyciele dbają o aktywność uczniów zarówno w szkole jak i poza nią. Uczniowie biorą udział w regionalnych uroczystościach, akcjach charytatywnych, zbiórkach dla potrzebujących, rocznicach.

V. Zakres wspomagania rodziców

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja szkoła - rodzice.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopracowanie zasad komunikacji (uwzględnienie ewentualnego nauczania zdalnego). 2. Ustalenie zasad współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy. 3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami. 4. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w szkole. 5. Przekazanie rodzicom obowiązujących regulaminów.
Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku, organizacja spotkań z pedagogiem, logopedą, psychologiem. 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z poradnią psychologiczno – pedagogiczną. 3. Pomoc w wyborze zajęć pozalekcyjnych.
Pomoc w zakresie wychowania.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpracuje w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej. 3. Pomaga rozpoznać uzdolnienia czy pasje dziecka.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog). 2. Organizacja szkoleń, wykładów, warsztatów. 3. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów. 4. Zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne.
Pomoc rodzicom w czasie pandemii Covid-19.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wskazywanie możliwości udzielenia pomocy w formie zdalnej. 2. Pomoc w uzyskaniu sprzętu w przypadku nauczania zdalnego.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Pomoc w procesie wychowania (zajęcia zdalne, organizacja ciekawego spędzania czasu wolnego w czasie izolacji). 4. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku w przypadku choroby lub długiej izolacji. 5. Uświadomienie rodzicom ich wyjątkowej roli w czasie nauczania zdalnego. 6. Przekazanie rodzicom obowiązujących zaleceń dotyczących reżimu sanitarnego.
--	---

VI. Zakres wspomaganie nauczycieli

Obszar wspomaganie	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja współpracy nauczycieli. 2. Wsparcie metodyczne. 3. Rozbudowanie bazy szkoły po wcześniejszej konsultacji z nauczycielami. 4. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 5. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Komunikacja nauczyciel – rodzice; nauczyciel - uczniowie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopracowanie kanałów komunikacyjnych 2. Niwelowanie bariery językowej przy współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy (wsparcie tłumaczy). 3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami do organizacji pracy w szkole i potrzeb rodziców. 4. Przekazanie niezbędnych materiałów do zapoznania rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.

Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog. 2. Organizacja współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną. 3. Pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych.
Pomoc przy organizacji pomocy zdrowotnej i materialnej rodzicom.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie diagnozowania podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z uczniem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych. 2. Dopuszczenie biblioteki. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii.
Pomoc rodzicom w czasie pandemii Covid-19.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego w formie zdalnej. 2. Pomoc w uzyskaniu sprzętu w przypadku nauczania zdalnego. 3. Przekazanie obowiązujących zaleceń dotyczących reżimu sanitarnego.